

השיעור השבועי

בהלכה ובאגדה

מפי הרה"ג רבי מאיר סנדר שליט"א
מו"צ בירושלם תובכ"א ומוח"ס 'דברי מאיר' ועוד

שיעור בהל' מזוזה, שבת, שמיטה, ברכה"ת, תפילין, פ' במדבר, נשא, בהעלותך, ועוד - נמסר ביום ד' ח' סיון תשפ"ה - גיליון 326

פתיחה:

ביום ב' סיון חל היאצרייט של הרה"ק ר' ישראל מוויזניץ זיע"א בעל "אהבת ישראל" (נפטר בשנת תרצ"ז – לפני 88 שנה), רבינו היה גדול מאוד בתורה ומנועריו עמל הרבה בתורה, אך היה מיוחד במידת אהבת ישראל, ולכן נקרא: "בעל אהבת ישראל", מסופר עליו ("שבת טיש") שבצעירותו הגיע להתפלל אצל גאון הדור הגאון ר' יוסף שאול נתנזון זיע"א בעל שו"ת "שואל ומשיב" ורבה של לבוב והוא התפעל מאוד מדיעותיו, ונתן לו כתב סמיכה, עוד מסופר עליו שפעם הוא היה בעיר קראקא במלכות וראה יהודי אחד שיש ואמר עליו: "כמה הוא מזכיר את זקנו הרה"ק ר' ישראל מוויזניץ זיע"א בחדר מבלתי רואהו והיה היה נכדו של ר' ישראל כיון שזקנו הרה"ק בעל "צמח צדיק" מוויזניץ זיע"א היה חתנו של ר' ישראל, והוא היה שילוב של רוזין וויזניץ, עוד מסופר על גדול התמדתו שבמנועריו הוא יושב ועסק בתורה הרבה למעלה מכוונותיו וזקנתו דאגה מאוד, ופעם ראתה אור בלילה בחדרו בחיותו יושב ולומד כבחיורא, והלך זקנו הרה"ק ה"צמח צדיק" זיע"א וראה שהוא עוסק בתורה לאור הנר, ואמר: "כתוב בפסוק (סוף משלי): "טעמה כי טוב שירה" לא יכבה בלילה נרה", וידוע (עיי"ש ברש"י) שזה מדבר על התורה, והביאור הוא שאם יודע אדם כמה טוב סחוף על התורה ממילא: "לא יכבה בלילה נרה" = אין הוא מכבה את נרו אלא יושב ועוסק בה כל הזמן! ואם ידברנו מעניין שלמה המלך ע"ה ששלמה משה על התורה הקדושה, יש לעניין למה שלמתי היום עם התבונות היקר הבה"ח אלישיב מרדכי שיחי' בגמרא שבעות (ל"ה): שכל "שלמה" שמוזכר בשיר השירים הוא קודש [חן] מנאח או שניים לחד מ"ד, עיי"ש ואמכ"ל, והיני שזה רומז על הקב"ה, ולכן כשאדם ר"ה הפסוק (שיר השירים – ג', ט'): "הוא פרוץ עשה לו המלך שלמה מעצי הלבנון" וכדו', ידע שזה רומז על השכינה, ולמשל בפסוק הזה זה רומז על בניין בית המקדש, וכמו שאמרו חז"ל על הפסוק (דברים – ג', כ"ה) – הובא ברש"י (שם): "החרר הטוב הזה והלבנון" = היה בית המקדש, שמלבין עונותיהם של ישראל, אתמול ראיתו ב"בית המקדש" את נכדו כ"ק האדמו"ר מוויזניץ שליט"א שגם יש לו האצילות של רוזין ומידת אהבת ישראל של זקנו הנ"ל, זיע"א.

ביום חג השבועות חל היאצרייט של דוד המלך ע"ה כידוע לכל, והוא אחד מהטעמים שאנחנו קוראים ביום חג השבועות את מגילת רות, שכל כולה מדברת מעניין לידת דוד המלך ע"ה ומסתיימת במילים: "וישיב הוליד את דוד", והוא סוד הגאולה, שהרי מדוד המלך ע"ה יוצא מלך המשיח שעתיד לגאול אותנו במהרה בימינו, אמן! וזאת להיות בנינו הקדוש בה ציון בירושלים גם במוצאי שב"ק וגם במוצאי שבעות והיו שם בימים אלו אלפי יהודים שבאו לשפוך שיח ולשמוח בשמחת ההילולא שלו, דוד המלך ע"ה חיבר את ספר תהילים, והפלא הגדול בספר זה הוא שכל יהודי שנמצא בעת צרה ואומר, (ואמרו לו דבר מלא שידוע לכל הניסים הגדולים שהיו לישראל במצויי שב"ק בתחילת חודש ניסן תשפ"ד) שזכרונו מלא טילים בליסטים כבדים שבו אחד מהם יש בו כדי להמית, וכשנזרקו טילים אלו הייתי בניין דוד המלך ע"ה ו"בית המקדש" והיה שם גדול כי לקח זמן לטילים אלו לבוא, ואנשים ידעו כבר שהטילים יצאו ביוזם פחד שהיה בבחינת: "סוף העולם" ובדקו במנועי היפוט ומצאו שהמילה המבוקשת ביותר באותו הזמן הייתה: "תהלים" זה כמסופר: "תהלים נ"ד טילים" וכידוע לכל לא נפגע שום איש מישראל בניסן ניסים, ורואים שכל יהודי יודע שבעת צרה אומרים תהלים! והוא מרגיש כאילו דוד המלך ע"ה דיבר על צרות של עצמו, וכאילו הוא מדבר מתוך גרונו, והו פלא והפלא! וידוע מה שהביא בספרה"ק "מאור ושמש" בסם הירד"ק על הפסוק (תהילים): "בירך ה' לעולם אמן ואמן כל תפילות דוד ב' ש"י" = "לפי שדוד המלך ע"ה היה מתפלל על כל העניינים שברבים ישראל ע"ה ביאת משיחו על החולין שהתפרצו אליו והבריאים שלא יחלו ועל פרנסתם שתברכו ולבטל מהם כל גזירות קשות" = אמנם לעתיד לבוא שיהיה שם שלם בעולם והיה ה' מבורך מעולם ועד עולם אמן ואמן, ממילא: "כל תפילות דוד ב' ש"י" הוא כבר לא תיקון תפילות לאותו הדור ולא יצטרכו להם, וממילא כל אחד מרגיש שהספר הזה מכון לצרות שלו, כי באמת כך הוא שדוד המלך ע"ה חשב עליו בעת שחיבר ספרו תהלים, וכנ"ל, נספר סיפור שכבר סיפרתי פעם שמוצאי בספרים רבים: באחד העירות היה יהודי אחד שהיה שאוב מים, והוא לא היה בקי גדול ותיב גדול, אמנם היה ליבו תמים עם ה' יתברך ובכל עת פניה היה אומר ספר תהלים, וכך היה מנהגו שנים רבות עד שהיה שגור לו הספר על פה, והנה באותה העיר היה שעיר גדול שהחליט יום אחד ביחד עם רעיתו שהיה רוצה לזכות לעשות סעודה מהודר בממנו ולהכניסו לחד הסעודה, ובאותה הוא לא חסד סורח ועמל וחסט צבאים שהעש שלהם משובח לקלף ביותם ויקר מאוד, והוא וזאת הספרים הטובים ביותר, וסרח הוא טרחה גדולה והשקיע כל ממון בו, וביום הכנסת ספר התורה המהודר לבית הכנסת לבשה העיר את והגיעו כל בני העיר מגדול ועד קטן לשמחא הגדולה, והנה, לאחר השמחה הזמן הבטיח הגדול את כל בני העיר לסעודה דשנה ומשובחת למחרה של תורה בביתו המהודר, ויבוא שיהיה מוכן בתוך כל הקהל, ותפס את מקומו בשולי הקהל, והיותו היה עני ולא בא אוכל לפיו כל היום והקהל בושח להתחיל לאכול כיבן שהמתניין לחשובי הקהל, הוא אמר בלבו: "ומי שישם לב אם אשכ"ל בפינה ואוכל איזה חלה טרייה לשכוח את רעבוננו", וממחשבה למעשה הוא קם ממקומו בלאט ונטל ידיו ובינה בפינה והתחיל לאכול, והנה, למולו הרע הבחין בו כל הבית והתחיל לזעוק עליו בקול רם לפני כל הקהל: "מה לך כי נטלת ידך לפני כל חשובי הקהל, וכי בולט אשתי" ויהללים זאגער"!! אתה מיוחס יותר מכולם".... שואב המכלם עזב את המקום ונמלט על נפשו, והבטיר החל את הסעודה ושכח מכל העניין, ויהי בלילה והבטיר היה מדורג ושמו ואחריו שאחריו האחרים עזב את המקום והיה יצא שכחותו לעור לשאוף מעט אוויר צח, והנה, לפתע הגיעה חור סעודה ושואב אותו בחלוקו ליער בלתי נדע, הבטיר שהיה רק עם כתונת התחיל להרגיש קור גדול ופחד וחשש מלפני את לבו, ולפתע הוא ראה מרחוק אור גדול יוצא מבית מפתח ויפת, והוא החליט ללכת לשם רק למען הסיר חשש מלבו ויחלף את החליט שחשש מעד לחלוץ ולראות את שם בבית זה שמה שודדים יש שם, והנה, הוא רואה מבעד לחלון הבית שחשש עם זקנים עם אור על פניהם ועטרותיהם בראשיהם, והיני שמוע בת קול יוצאת ואומרת: "ענו מקום לדוד מלך ישראל"!! ותיכף וכנס דוד המלך ע"ה ופניו מלאים זיו ומפאיים נונה, והוא פנה אל הדיקנים ואמר: "כבוד בתי דודין! אני חבירתי את ספר תהילים והגיע יהודי אחד ודלדל ביהודי שפוסק תדיר כש"ז זה! תפסקו לי אתם מה דינו"!! ויענו בתי דודין ויאמרו: "דינו מיתה"!! ויאמרו: "הכניסו את האיש שנמצא כאן בחי"י"!! ותיכף תפסוהו שולחי בתי דודין והכניסוהו לתוך בתי דודין והוא היה מבוהל מאוד, והנה פנה דוד המלך ע"ה לדיינים ואמר להם: "מה יעורר לנו שימות איש זה, הלא יאמרו כולם שהוא מת סתם, ולכן יש לי תיקון בשבילי ואם הוא יעשה אותו תוצלל לפני, והתיקון הוא שהוא יעשה שם סעודה כמו שהיה אשת אתמול, ואומר לא הסעודה את כל בני העיר כאשר היה, ויספר להם את כל המעשה הזה וישיב את האיש ואומר לא "יהללים" בראש המסובים, כי הוא יתקן את מעשיו"!! (אנשים אוהבים לתלות את המלך גדול מלך מקרה, ואם היה מת סתם היה אומרים: "הוא קיבל התקף לב"!! = האבולנס לא הגיע בזמן" וכדו' משפטי בני האדם, ויש להזהיר מה שכתב רבינו הרמב"ם זיע"א (סוף פ' א) שהכול הוא מאת הבורא, והוא הוא עיקר האמונה, וז"ל כדברי הרמב"ם זיע"א שאין לומר שהיה זה מקרה, ומי שישועה אין זה דרך אכזריות לפי שגורם לעצמו עול, וכמו שאמר הרמב"ם (בהקדמתו): "ואם תכלו עמי קרי והלכת עמכם בחמת קרי", והיני שאתם נמצאת שמה שקורה הוא דרך מקרה הקב"ה עושה עוד דברים כדי שירא שאין זה מקרה ויתעורר בתשובה, ותיכף אחרי הפסק אחתו הרוח והוא הגיע לביתו, ובאמת הוא עשה עוד משנה והוא היה שחיתו שחיתו המים הנ"ל והושבו בראש, ובתחילתו היה שחיתו היה לבוא בחשבון מי יודע מה הוא רוצה עוד לעשות עליו? וסופר לקחת את המעשה, ונעשה כבוד גדול לזה המלך ע"ה ולספר "תהלים", ומה נראה גדול מלפני אמירת תהלים, ושאין לזלזל באומרו, (אמר צדיק אחד שאמר עליו שהוא: "יהללים זאגער" היינו אומר תהלים, - "אני נמצא בחברה טובה! שהרי דוד המלך ע"ה היה גיב" תהלים זאגער"!! היינו שגם הוא אמר תהלים), זיע"א.

כמ"כ ביום חג השבועות חל היאצרייט של רבינו הקדוש ר' ישראל בעל שם טוב זיע"א (נפטר בשנת תקכ" – לפני 265 שנה), היה קדוש וטהור וגילה את פנימיות התורה של הרשב"י והאריז"ל זיע"א, ידוע

מה שאמרו צדיקים (ש.ה.) שמושה רבינו ע"ה נתן לנו את התורה מה' יתברך, ור' ישראל גילה את פנימיות התורה שעליה כתב הוזהר הקדוש: "בדין ספרא יפקון מן גלותא ברחמי", ודוד המלך ע"ה הוא סוד הגאולה האחרונה שהרי ממנו יוצא משיח, ומרות וכנ"ל, ולכן כולם קשורים לחג השבועות: משה שהוא הגאול הראשון נתן לנו את התורה מה' יתברך בחג השבועות, ור' ישראל שגילה הפנימיות של היאצרייט שלו בחג זה, וכן דוד המלך ע"ה שהוא בבחינת הגאול האחרון היאצרייט שלו בחג השבועות, ועל זה רמזו שמבקשים את הגאולה: "מיד" שזה ר"ת: משה, ישראל, דוד, ולפי סדר זה דווקא ד"גואל ראשון" ו"גילוי פנימיות התורה", ויגאל אחרון", והכן, רבינו היה תמיד מלמד את תלמידיו השוחה פרטית, ומסופר עליו ("עלה לתרומה") שהוא גידל בתוך ביתו יתומה אחת, ותלמידו הרה"ק ר' זאב וולף קיציס זיע"א גידל בביתו יתום אחד, ושהגיעו עד יודים שלהם נהפכו למתוודות והחליטו לחתנם יחד, והנה, ביום החופה אמר ר' זאב וולף לרבו: "עדיין לא קיבלתי את הסכום שהבטחתם לי בעד השידוך, והיות ואני צריך לדאוג ליתום זה שגידלתי אני לא מסכים לעשות את החופה מכלתי קבל את 200 הרובל שהבטחתם ליי"!! רבינו שהי ידוע כ"יבעל ביטחון" נפלא, נשאר רגוע, ולפתע הגיע בביר אחד גדול ושתדלן, ואמר לרבינו: "אני מגיע כעת ממנועו של ה"ה" מושל האזור, והוא אמר לי לומר לרבינו שהוא לא קיבל עדיין את הכסף שרבינו חיב לו ממנועו פדיון שבויים שהוא עשה, ואם הוא לא יביא את הכסף עוד היום הרי שהוא יאסר אותו בחוששים"!! רבינו נשאר רגוע כדרכו ואמר לבני: "ילך אל ה"ה" ותאמר לו שיבדוק בכתביו האם כבר פרעתי"!! הלך הבטיר אל ה"ה" ואמר לו לבדוק בחשבונותיו, וה"ה" אמר: "לו יהי כדברך שאם לאו דמיים שלא הייתי לו כלל ויכל לניחונם"!! וה"ה" בדק בכתביו, ואמר: "איוו באמת קיבלתי פרע לו הכול בסכום 1000 רובל, ואני חייב לו 200 רובל כסף"!! ותיכף נתן לשליח 200 רובל, ורבינו שהיה אז ליד מקום החופה ראה הכול ברוח קדשו ואמר: "מידע הוא מתממנה הרי צריכים כבר להתחיל בחופה"!! ותיכף הגיע השליח והביא רבינו את 200 הרובל למחנות והתחילה החופה ברוח ובחדווה, ואמר רבינו שעשה כן (שגער בשלתי) כי כעת עוסקים במצוות שמחת תן וכלה והיה זה בחדווה: ורואים מה אז גדול בטחונו של רבינו ושהכול הוא בחשגה פרטית, ואין לאדם לדאוג כלל רק לבטוח בה' יתברך, זיע"א.

כמ"כ ביום" שני של שבעות חל היאצרייט של גר הצדיק יהודי: ר' אברהם בן אברהם ממשפחת פוטוצקי מוויילנא זיע"א הי"ד (נקבע על קידוש ה' בשנת תש"ו, לפני 276 שנה), היה בנו של ה"גר פוטוצקי" שהיה מגדולי המושלים בפולין והתגייס כדת בדין, והלשינו עליו וזנו אותו לשרפייה ביו"ט שני של חג השבועות, וידוע מה שאמר רבינו הר"ש זיע"א [כן קיבלנו ממנו הגרש"י אויערבאך זצוק"ל ("הליכות שלמה" – תפילה) שקיבל מדיק הגרש"י ר' דוד הר"ץ זצוק"ל, שקיבל מרבו הגה"צ ר' יוסף זונדל מלנס זיע"א, שקיבל מרבו מרן ר"ח מוואלינז זיע"א, שקיבל מרבינו הגר"א זיע"א, שבעת שגשגר גר הצדק נשאו כשה רשע גדול בשמי שמים, ועל שפירו עמו כוחות רבים של הסי"א, ויש גרסיה שאומרת שגשור האצבעות של כוחות הסי"א, ושפרה הרוח רעה של הבוקר בשבילנו טוללים דים"!! ולאחרי הטעמים במוספים, ולכן היקל מרן הגרש"י זצ"ל (עיי"ש) בעניין הגידון שהובא במוספים (עיי"ש מ"ב ס"א) האם "בית אחד כדי" אמרת, או לא לעניין נט"י של שררית, ויש נפק"מ בדבר, עיי"ש; וכגון: שאחרי להניח את המים ליד המטה או שאפשר ללכת בתוך הבית עד המים, שהרי הבית הוא כ"ז, אמרת, שאחרי המשחה תייל אשפר ללכת למים ולא להניח את המים ליד המטה, [אך] לא ביטל לגמרי נטילה זו כי יש לה עוד טעמים, וגם שאין מבטלים תקנת חכמים, ועוד, ואכמ"ל, ידוע שרבינו הגר"א זיע"א אמר לו שאם הוא רוצה הוא יציל אותו ע"י שם קדוש, ור' אברהם לא החכים בשום פנים ואופן, כי אמר שהוא רוצה לקומ על קידוש ה', ובבחינת מה שאמר ר' עקיבא על עצמו (ברכות ט"ז): "כל ימי חייתי במצטר על מקראי את מתי יבוא לדי ואקיימנו", ובאמת הוא שרף על קידוש ה', עוד ידוע שרבינו הקדוש החסיד המוילנא בעל "סוד ושושן העבודה" זיע"א מהרוריהו הסמוכה לוילנא (שעליו אמר הרה"ק ר' יחזקיה מלאב"י זיע"א שרבינו רוצה בשימים) התחשב לכבדו והלך למעמד שריתת גמר למרות הסנה שבדבר, בשביל לענות אמן על ברכת: "ברוך המקדש שמו ברבים" של גר הצדק תייל, ובשל כך חשלים הברכה, וכמו שכתב בזה"ק שהברכה שלמה שענינו עליו אמן, הוא מה שאנחנו אומרים ברכת המזון: "כן יכרז אותו כדור"!! בברכה שלמה ואומר ואמ"ל = היינו שיע"א מאירת אמן הברכה שלמה, זיע"א.

ענת נעסוק בפלפול, אגדה, והלכה בע"ה:
א. גמרא חגיגה – תורה, ניעקב באינו ע"ה, והקשר לחג השבועות.
אייתא בגמרא חגיגה (י"ג): דאמר מר מלך שבחיות ארי מלך שבבחינות שור מלך שבעופות נשר ואדם בתמנה לעין והקב"ה מתנאה על כולן וכי כתוב אריה אומר (ויחזקאל א') – שקראו בחג השבועות בהרמונה לעין והקב"ה מתנאה על אדם ופני אריה לא הימין לארבעות ופני שור מהחשמה לארבעות ופני חזקיה (ויחזקאל א') וארבעה מנים לאחד פני האדם פני הכרוב ופני השני פני אדם והשלישי פני אריה והרביעי פני נשר ואילו שור לא חש"ש"!! והיני שבפסוק אחד כתוב שבמכבה יש דמות שור ובפסוק שני כתוב שיש כרוב ולא שור: ומתוצאת שפמא: "אמר ר"ל ויחזקאל בישק עליו רחמים והפכו לכרוב אמר לפניו רבש"ע קטגור יעשה סניגור, והיני שפמא: חעל שהיה בעל שאנו בני של שחור, שחור מעורר קטגור על ישראל, והמרכבה נועדה להוכיח זכותם של ישראל להתפלל עליהם, וכמו שכתב רש"י (שם ד"ה "סניגור") = אינו צריכים שבישק מרכבותיו עליו רחמים והשור קטגור הוא", ולכן החליפו הקב"ה בברכו, וכאן יש לעניין נע"ה מה שמבאר בספרים רחמים שבמרכבה זה דמות ניעקב אבינו ע"ה, וביאר רבינו הגר"א לפי"ז מה שאמר הכתוב (ויש יוצא): "אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי" = היינו שיעקב אבינו ע"ה ראה את המרכבה והיה לו התגלות שמימית, והוא ראה את דמותו על המרכבה, ואמר: "אכן יש ה' במקום הזה" היינו במרכבה, ו"אכן" ר"ת: אריה, כרוב, נשר, אבל: "ואנכי" ר"ת: אריה, כרוב, נשר, יעקב, = "לא ידעתי" שהוא לא ידע שדמותו נמצאת במרכבה, והכן.

ב. גמרא סוכה – ערבה גזולה ויבשה פסולה – משט דברי ר' בזה.
ביל שבעות ערבה ללמוד עם מורנו הגאון ר' שמואל הלוי רומנן שליט"א שאני זוכה ללמוד עמו ביל שבעות ערבות שנים י"ג, ולמדנו גמרא סוכה בראש חודש אלול, ונאמר במה חידושינו שהתחדשו לו ממנו: אייתא במשנה (סוכה ל"א): "ערבה גזולה ויבשה פסולה וכו', ורש"י"!! לילול דלכס אכוליה קא"י, וכו' ביאר: "יש אשירה וכו' – דכיון דלשריפה קאי כותונית מכתת שיעוריה", ויש לדקדק סדר המשינות ואין לוכל, הדס, ערבה, אתרוג, והכל בלבוש קאי ביאר כנ"ל (שם ט"ז): כן בערבה וכנ"ל, אמנם בהדס שמוצא בנייה לא ביאר רש"י כלום, וכו' פלא: וביאר רש"י שליט"א: המשנה הראשונה שעוסקת בלבוש כל שיהיה הראשונה יש לבאר בה הטעם, והכל בשם מנהגם, ואכמ"ל, וכן בבבלי כל היה צריך לחזור ולבאר, ומה שביאר בערבה כי שיהיה משנה של סיכום של כל מינים לא פשלו, והאחרונה ניטל בפני עצמה, ופשוט, וכמו שכתב רש"י בירוש ה'פירק: "יהודי נתן הדס ומינה לא ערבה פשלו", [יש לדייק כן ממה שכתב רש"י במשנתנו בסוף דבריו לבאר למה נקט ד' משניות שונות, עיי"ש, ומשמע שזה סיכום].

ג. גמרא סוכה – ערבי נחל" – ביאור דעת אבא שאול, ודברי התוס' שם, ותיכין נמצא המבוא ביום שאין בית המקדש.
עוד אייתא בגמרא (ל"ג): "ת"ר ערבי נחל הגדילין על החל פה יתניא אריה אין לו אלא ערבי נחל שבעל בל הרים ממנו ת"ל ערבי נחל מכל מקום אבא שאול אומר רבי שאין אריה אלא ערבי נחל למקדש"!! ומבואר שאבא שאול לא למד עניין זה של: "ערבי נחל" כמשמעות של מי"מ, [ויתכן לומר דבר מיוחד שבעות ביע של נחל דווקא שהרי אין לו דרשה זו של ערבי מי"מ – ועיי' ברש"י (ל"ג) ד"ה "ערבי"!!] "נחל מי"מ מוצא בו ומוחל של בעל כשרה כדלקמן", וכן הלכה בעל מנחה בהם, וואכמ"ל, ותיכין התוס' (ל"ג) ד"ה "אמרת"!! = "תימנה דכיון דלית ליה שבתא אימא לא בבבלין מדיק מקדש כתיב בקרא"!! ותוס' נשאר בשאלה, דלפי אבא שאול שלא דרש ערבה שבמקדש מהלכה למשה מסיני, אי"ל גם בבבלין יצטרכו לקחת ערבה, ושאל הרב שליט"א: היכן הוא המבוא שנינוש אותם בבבלין לאבא שאול לפי קושייתו? ואמרתו לו שכנאה לא לאבא שאול יניחו אותם מן המקדש על מנחה, בבית הכנסת על הבמה, ואמר הרב שליט"א שיפה אמרת, וכמו שכתב המ"ב (ריש סי' תר"ס) שמה שנהגו להקין את הבימה כיון

שהבימה היא דומה למזבח, **כי איתא בגמרא מגילה (ל"א)** שמי שעוסק בתורות קרובות באילו הקריב קרבות, וקוראים את זה בשי"ע על הבימה, ולכן הבימה היא דומה למזבח, **ומנחת את זה בחג למזנו הגדול כי לימינו שליט"א ותלמידי ישיבת אור שמח בארצנו"ר (ופוסטין) ונהנו מאוד.**

ה'מרא סוכה - ערבה בצמצפה - ביאר דעת התוס' בחילוק בשניהם.

עוד למדנו מה שיתא שם בגמרא (ל"ד) בחילוק שבין ערבה לצמצפה שערבה כשרה וצמצפה שהיא מין אחר פסולה, עיי"ש, ודקדקו התוס' (שם ד"ה "קנה"): "כיוון דפירש סימני ערבה הוא סגי אלא להכשיר אף שאין בו ג' סימנים אלו כגון חילמא וילא לפיכך קטני סימני צצמצפה" **וביאר דבריו: שלכאורה** היה צריך לכתוב רק סימני ערבה, וממילא כל מה שלא כמותה פסול, ועל זה הוא כתב שיש גם משהו באמצע, וכגון: "והחלפא גילא" שהיא גם מין ערבה ששכרה **(מכבאור שם בגמרא - וכן הלכה - ע"י שו"ע ש"י מרמ"ז ס"א)**, ולא פירט את הסימנים של שניהם, והקשה הרב שליט"א: **עדיין יש לדקדק** למה לא כתבה המשנה סימני צצמצפה, וכל מה שהוא לא בסמינים אלו כשר? **וביאר:** אם היו כותבים סימני הצצמצפה ושרק היא פסולה, לא היינו לומדים שאר פסולי ערבה, ודו"ק, ולכן נצרך לכתוב שניהם, והבן.

ה'מרא סוכה - האם אפשר לטוס שני לולביים בגטילת לולב או שהיו "כל תוסין"?

הגמרא דבר מורנו הגאון ר' שמואל הלוי רוטמן שליט"א בתבאור על השוגיא ב"כל תוסין" בד' מינים, והביא (בקשר לה'מרא דהייקנו מהגמרא בשיעור הקודם) נידון בעניין הלכות ב' לולבים, האם היו "כל תוסין" או לא? **ובפסטות המרא (ל"א) משמע שמותר לפלוט לדעת ר' (יהודה) וכמו שאמרת,** והוא הביא שזה תלוי במחלוקת הרמב"ם והראב"ד **שלדעת הרמב"ם** אפשר להוסיף על ההדסים, [וכן מנהג בני תימן המוסיפים חזיתים רבים לנו מצוהו, ו"ההנהגה מיימונית" מביא על דבריו שמונה גבי אשכנזי היה להוסיף ס"ח ערבות, ש"ה בגימ': "לולב" ולא על הלולב, [וביאר את זה הרב שליט"א בפסטותיו שהיה הוא שההדסים או הערבות נאכל כגון אם מוסיפים להבה, אמנם הלולב אין להביא בו, וזה פשוט, והבן] **ולדעת הראב"ד** אם רצה לה' להוסיף אף על הלולב, והלכה היא ללולבים, **וביאר הרב שליט"א** שגורא שנתקבץ במדות עניין "כל תוסין" האם הוא יותר ניכר בדבר מבחוץ שנוסף על המצוה, וכגון שמישה פרש או רימן **(ולכאורה בגמרא שם)** שאסור] או שכשמוסיף במצוה בעצמה ממינה או יותר ניכר, ואכמ"ל, אך זה יסוד העניין, והבן.

ו. פרשת במדבר - על המלמד בן חברו תורה כאילו לדור."

באומרו שבת הקודמת שבת שמורנו מצוין דוד המלך ע"ה מה"כתל המערבי" עם הגאון ר' דוד אילוז שליט"א (ג, א'): "וראלה תולדות אהרן ומשה" ופרש"י: "ונקרא תולדות משה לפי שלמדנו תורה מלמד של המלמד את בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאלו לדור", והקשה הרב שליט"א: אי"כ כפי שישראל הם תלמידים של משה רבינו ע"ה ומה הוא המיוחד בבני אהרן? **וביאר נפלא ביותר: יש לזרן מאי נבניינן בזה לירושה? אלא ע"כ שהפסק"י הוא לעניינן מה שאמרו חז"ל: "ביאר מוכח אבא", וזה הכול מתי שהבן דבר מהחבא, כי בלאו הכי במה הוא מוכח אותו, והנה, לעניין כל ישראל ודאי שמישה רבינו היה גדול מהם, ואי"כ מאי נבניינן בזה שיקראו בניו, אבל נדב ואביהוא בני אהרן שעליהם אמר משה רבינו ע"ה לאחר הכהן ע"ה **(וכמו שאומרים חז"ל)** שהם יותר גדולים מהם, ולכן הם זכו שנקדש בם ה', ממילא עלייהם שפיר נדב משה רבינו ע"ה אב שהם גדולים ממנו ומזכים אותו.**

ז. את השבועות - ביאר דבריו חז"ל: "בעצרת הכל מורים דענינא נמי לכם".

השבועות היה חג השבועות ויחתי להיות כאן בביתנו וכן אלץ הצדיקים כ"ק האדמו"ר"ם מאמשנינו וסוכטנינו (שבירכני בחמימות רבה ובלחצתי די מפתים) שליט"א ואצל מ"ן מרן הגאון ר' עזריאל אייערבעך שליט"א (שבירכני בחמימות רבה), [וכן יזכתי להיות ממונאי ויו"ט ובמונאי ויו"ט שני ב"בזלת המערבי" ולהתברך מצדיקים רבים, ביניהם: ח"ה האדמו"ר"ם מערלי, לעלוב ב"פ (שבירכני), זוטאטק אמנסט (שבירכני בלחצתי די בחמימות רבה), קאסוב ירושלים (כנ"ל) שליט"א והגאון ר' צבי קושלבסקי שליט"א (שבירכני כנ"ל), ועוד] והתחדש לי בספה"ק "קדושת לוי" להרה"ר ר' לוי יצחק מברדיטשוב זצ"ל (שבועות) **ביאור דברי הגמרא פסחים (ס"ח): "יחלל מורים בעצרת דענינא נמי לכם", שהיה מקום לומר שבח הפסח אותו היה הצלה של הגופות לפי שניצלו ממתיה, יש לנו לחגו אותו באכילה ובשתיה, [זה דומה מאוד לדברי הלבוש שבזבא ב"ב (ס' ע"ז) לגבי החילוק בין חנוכה ומרים לעניין סעודת מצוה, שראשונים יש חיוב סעודה כיון שהצלה הייתה על הגופות, ובחנכה שהייתה הצלה על הגשמות אין חיוב, עיי"ש ואכמ"ל] אמנם בת השבועות שהשחמה היא מקבלת התורה וזה רוחני, היה מן הראוי שישלב ב' היום ולמדם, ועל זה אמרה הגמרא שכולם מורים בעצרת שבענין "ילכם", כיון שהתורה היא הצלה גם לגופות וגם לנשמות, **וכמו שאמר הכתוב (משלי):** "פראות תלך לשרך וכי", עיי"ש, **ומאמרו** את זה **למורנו הגאון ר' שמואל הלוי רוטמן שליט"א** והוא הוסיף לי בשבואו אצל טעמא דרפואת הגוף, התורה עצמה היא הנאה בעוה"ז הגדולה ביותר, וממילא תמיד זו יהיה גם שמחה של הגופות, **ויש לציון שמורנו שליט"א** אמר אז גם לבני הטעם של חנוכה, ואכמ"ל, **וכאן המקום לציון למה שאמר הרה"ק ר' מנחם מנדל מקוצק זצ"ל על דברי הגמרא (שם):** "חציו לח' חציו לכם", שאין הכוונה כמו שהעולם חושבים שהחצי מתחלק חצי יום למדיים וחצי יום נשים וכדו', אלא שזה חרף במשך כל היום והיום חושבים ואוכלים ושותים וכדו', ולפי דברי הרב שליט"א עצם הלימוד מקיימים בו גם "לכם", והבן.**

ח. את השבועות - הגמרא נמסרה בורה של שאלת תשובה.

עוד הוסיף חתנו של מורנו שליט"א - הרב נתנאל שלנגר שיח"י בשם רבו הגאון ר' חיים יצחק קפלן שליט"א משגיח ישיבת "חברון" שאמר שהתורה ניתנה בדרך של שאלת תשובה, וכן הוא יסוד ושושן לכל הדורות שצורת מוסדות התורה, וכמו שהגמרא עושה, וכמו שלומדים בשיבות, הכול הוא בדרך שאלה ותשובה, והבן.

ט. את השבועות - המשך ליסוד הג"ל של מורנו שליט"א.

אתמול היה כאן מורנו הגאון ר' שמואל הלוי רוטמן שליט"א בביקור מיוחד ולמדנו, וסיפרתי למורנו שליט"א מעשים שסיפר הגאון ר' אלימלך בידרמן שליט"א על זקנו הרה"ק ר' שלמה מזוהינעל זצ"ל שכלום יש בהם שווא חז"ל: נכדו של רבינו כשהייתה צעירה הייתה חולה ל"ע במלאה הנזראת, והיא הלכה לרבוט שאמר לו שתקבל על עצמה אלף לבבות חכשתיים במשך שתיים, וכן שלא לשק את בניה, ולא להתרשף במחומת משפחתה, אלא הכריזה, ואחרי שתיים שבה ולבשה את הכשתייה וחלתה שוב ל"ע, ואמר לה רבינו שתקבל על עצמה אלף לבבות חכשתיים עוד שתיים, והיא הכריזה אף לה לבשה הכשתייה כל ימיה, והאריכה ימים וסוף הרבה ונפטרה לפני כמה שנים באר"י, ורבינו ביאר בזה כי יש בעולם הזה מנין הנאות המקובצת לאדם ואם אדם נהנה יותר מידי הוא נענש ל"ע בדברים אחרים, עוד הוא יספר שהגיע יהודי אחד לרבינו וביקש ברכה לבנים, אמר לו רבינו: "אתה עומד כל יום במקומו ואומר חדשות לאנשים וממשיך ויש לך דבר הנאה גדולה וזה מונע אותך מנינים, תפסיק אם לא ויהיה לך ילדים", וכן היה, **ועוד הוא סיפר שהיה יהודי אחד שאמר לרבינו שנעלה לו השעון מהזהב שהיה לו, אמר לו רבינו: "לא תאחרונה חתונת חדשים לבית, ולקחו מונח הנאה או של השעון" [וזו הוולנות היו מותרות והם היו רק לאנשים מאוד עשירים וכגדן מותרות אלו לקחו ממנו את הנגהא של השעון זה], **ואמר לי מורנו שליט"א:** אבל אז הכול מדבר על אדם שלא עושה כל מעשיו לשם שמים, אבל אדם שישב ולמד ועבד את ה' כל ימיו, ממילא כל מה שהוא קונה הוא לצורך התורה והמצוות, וממילא הוא לא נחשב תענוג של העולם הזה ולא לרוקחים ממנו את הנאותיו: **והמשיל לזה משל:** כל אדם שמגיע למסעדה משלם ממון רק, בין שהתולסל רק או המנה אלא גם על האורות ועל כל החדרים הסוכבים, ויש ואיש אחד שלם רק שאינו משלם דבר, ונתון לו לאכול ולשתות כחפצו, והוא מקבל כסף ותופסת כסף (טעיף), והוא: "המלצ"ר" הוא עובד במקום דור שונה, [וכן ב' אחרים שהממנים משלמים ומהם אנו כנייל], והוא הדבר העוה"י שהוא כי"ב הילולא - **(ואולי גם זה ביום בגמרא חז"ל:** "היא" עלמא כבי הילולא דמי חטון ואכול" - רמז להיות כמלצר חני"ל) ומי עובד במקום והיינו עובד את ה' וכויל', אלא כלבד שמקבל שכרו בעוה"י, וייסוף" והיינו המצוות והמשתלבים עם בעוה"י, הוא יכול להנות כמה שהוא צריך, **(וכמו שהאריך בספה"ק "מסילת ישרים" עפ"י הגמרא תענית (י"א). גבי נזיר, שזה קשור לפרשתנו פרשת נשא, ואכמ"ל.****

י. פרשת בהעלותך - וייסועו מחר ה"ה.

מורנו רה"י הגאון ר' אהרן יונת שליט"א דיבר בחג השבועות על מה שאמרו חז"ל על הפסוק (בהעלותך - י', ל"א): "ויסועו מחר ה"ה ויקראו חז"ל שזה היזה: "בתקונת הבורח מבית הספר", וזה היה פורענות, [ע"י גמרא שבת קמ"י, ואכמ"ל] והאריך לבאר שעניין זה של בריחה מבית ה' היא הפורענות הגדולה ביותר שיכולה להיות ולכן **איתא בגמרא (שם) שיש להפסיק בין פורענות לפרעונות, ויש לנו מוסר תורה בזה שאחרי שקבלו את התורה השבוע ביום מן תורה אין לנו לברוח מזה.**

י"א. פרשת נשא - חטאת על הנזיר על מה היא?

עוד אמר לי השבוע מורנו רה"י הגאון ר' בנימין דייפוס שליט"א **זה קשור ישירות לעניין הג"ל: כתוב בפרשתנו (נשא - י', ט"ג, י"ד):** וזאת תורת הנזיר בין מלאת ימי נזרו וכי' לחטא וכו' - **וכבת רבינו הרמב"ם זצ"ל (שם)** שטיעס אמרו חז"ל שזה היזה: "בתקונת הבורח מבית הספר", וזה היה פורענות, [ע"י מהרהרתי שזה לא הוטען עליו היה: אי"כ העתק לכאוד מדעת אמה יורד ממנה"י וכן הוא אמרו אחרי שבעות, שיש לנו נטען על הפסוק (התלויים): "ומי יעלה ברה"י ומי יקום במקום קדשו" - והיינו עלולת להר' ה' וגם להישאר שם, **(וראה בגמרא תענית י"א. אי נקרא חוטא או קדוש זה על עצם הנזירות, ואכמ"ל, ואולי אפשר ליישב עפ"י היסוד של הרב שליט"א שקרא קדוש בשעת נזירותו, ולאחרתים אם יורד מדירתו חוטא, ופוסט).**

י"ב. הל' מזהב - להוציא מזהב מהבית באופן שהולכים להרוס את הבית.

שאל אותי ידידנו היקר ר' אברהם הל' ששיח"י: יש אחד שעבד דירה, והולכים להרוס את ביתו הקודם ואמרו לו שאינו יכול להוציא את המזוזה, אלא שמישהו אחר יוציא אותה, האם זה נכון או לא? **והשבתיו:** מותר להוציא את המזוזה במצב הזה שהולכים להרוס את הבית, ואף בעל הבית בעצמו יכול להוציא את המזוזה, **ומה שכתבו הפוסקים [וכן אמר לי מרן הגר"ח קניבסקי צוק"ל] שאמר לו דודו מרן "חזון איש" זצ"ל:** "מזוזה לא מוציאנים", שמתו אסור, עובר דירה הוא יכול להוציא את המזוזה באופן שני מנינים מזוזה חדשה של השוכר הבא, נאדם, אמנם גם שהולכים להרוס את הבית שמיטא שמותר להוציא את המזוזה, והוסיף לי בזה כ"ק האדמו"ר ר' משה ליינער מראזין ויש ון שליט"א שאף מצוה יש בדבר, שהרי אם יאמר שיהיה שם והורסו את הבית ימנעו שם ה' מהמזוזה, **ואמת הכתוב:** "אל תעשון כן לה' אלהיכם", והבאת עוד דוגמה לדבר ממה שכתבו הפוסקים שאין לטלטל ס"מ סתם, ולמנותי עם הבהרונא הבה"ח אנפיקס מרדכי שיח"י היושב ממנו כאן לאחרונה הל' קה"ת ולמדנו

שצריכים להביא את הס"ת למקום שצריכים אותו ליום או יומיים, ולייחד לו מקום מיוחד ומכובד **[וכתב מרן הגרש"י אויערבעך צוק"ל]** שאין צורך דווקא להביא את הס"ת שלשה ימים לפני הקריאה] **ומה ששואל הבה"ח יוסף אריה חסיד שיח"י:** להוציא את הס"ת מחדר לחדר גם אסור בלי צורך? **התשובה היא:** ע"י פסקת"ר (ח"ב - ה' קה"ת) **בשם גדולי הפוסקים** שלכתחילה לא תלטל ס"ת מחדר לחדר, אך שטאין אפשרות אחרת מותר, עיי"ש, **ועד כדי כך חמור הדבר עד שדן בשו"ע** אמר להביא ס"ת לקריאת פרשת ודבר ופרה שיי"ח, שהם מחתורה, ואכמ"ל, והיונו עי"פ כמה חמור עניין זה, ועי"פ אם הולך הבית להישרך וכדו' ודאי שמותר לטלטל את הס"ת כי בלאו הכי הוא יישרך, וה"ה בגי"ל, ופוסט.

י"ג. הל' ערב שבת - לבשל עררב שבת לחג השבועות שחל ביום א'.

שאל אותי השבוע הרב ברוקס שיח"י: האם מותר לבשל בערב שבת לאחר חצות לצורך חג השבועות החל ביום ראשון? **התשובה היא:** **מכבאור בפוסקים** שעיקר איסור שיעית מלאכה בערב שבת הוא במלאכות שאינם לצורך שבת גדולות וממשכות, אמנם דברים פשוטים ונוהגים זמן ומשאבים מותרים לטעוק בהם בערב שבת אף שלא לצורך שבת, ולכן נראה שבישול שממילא עוסקים בו בערב שבת לצורך שבת, היא מותר בלא טורח ומשאבים וכני"ל, **אמנם** הוא חלם על שבששפתם מקפידים אף שלא לכתוב כתיבה קטנה בערב שבת, ואמרתיו לו שאם כך נוהגים יש להם לבשל לצורך חג השבועות רק במונאי שבת, כי כך מנהגם, אבל לשאר אנשים מותר, וכני"ל.

י"ד. הל' משיטה - תניית נ"י של היתר מכירה לאדם שנוהג לשתות.

שאל אותי השבוע הרב שמואל דוד וואלקין שליט"א: מישחו קיבל יין של היתר מכירה, והוא נוהג לפי רוב פוסקי זמנינו שלא לסמוך על "היתר מכירה" [נמרות שלפני כ- 100 שנה סמכו על זה יותר, עפ"י גדולי הפוסקים דא"ה, ואכמ"ל] אמר להו לא לתת את יין לשכנתו שנוהגת עפ"י רבותיה לאכול "היתר מכירה"? **והשבתיו:** **כן בזה בשו"ת "מנחת שלמה" למרן הגרש"י אויערבעך צוק"ל** ופסק שכיון שעושה כן עפ"י רב או איסור "היתר עיורוי" בזה, ולכן מותר לתת היין לשכנתו, **ויש להוסיף אף מזה מה שאמר לי מרן הגר"מ להרבששת צוק"ל** שמותר לבן אשכנז לומר לבן ספרד להכין לו קפה חמור שבתו, **כי דעת השו"ע (סי' י"ט"ח)** שאין בישראל אחר קליה, **אמנם דעת הרמ"א (שם)** שאסור בדבר, **[ובשו"ת "גינת ורדים" ובשו"ת "חתם סופר" כתבו** שזה איסור מהתורה ממש, ואכמ"ל] כיון שהוא נוהג עפ"י רבותיו אין בזה "לפני עיורוי", וזה שונה מהמירה לגוי במלאכה אסורה למנר, ופוסט, **(ובספר "עולת באדם** שאינו קשור לאיסור זה, וזה כיסוד תהי"ל, ואכמ"ל).

ט"ו. הל' ברכה"ת - ברכת התורה היא היום מעכב?

שאל אותי בליל שבועות הבה"ח ניסן אשורי שיח"י: בשו"ת "אור לציון" הביא שאין ללמוד בליל שבועות בין שני עלות החרש במובאים בלוח, כיון שמפסק אור יכול ללכת לביתו בניהם ברכת התורה וצריך להמתין שיש ואין ללמוד בליל ברכת התורה, אמנם מרן הגר"י יוסף של"א **אמר על פסק זה** שאין הוא מרבר צ"ל אלא בתלמידיו והוא לא ס"ל הכי, **והשבתיו:** מה יש לו לעשות? **התשובה:** **כתב מרן הגרש"י אויערבעך צוק"ל בשו"ת "מנחת שלמה", וכן דעת מרן הגר"י"ש אלישיב צוק"ל, וכן אמר לי מרן הגר"ח קניבסקי צוק"ל** שאין איסור ללמוד בלי ברכת התורה, אלא ששטחיהו יכול שו' לבדך, ולכן מותר בליל שבועות להמשיך ללמוד כל עוד הוא לא יכול לבדך, אמנם או לא לבני אשכנז, ולבני ספרד שיש ספק בזה וכני"ל, **יש לי עצה פשוטה - והסכים עמי בה מורנו הגאון ר' שמואל הלוי רוטמן שליט"א - שהיה כתב להרה"ר, ואמנם המ"ב הביא שם בשם רבינו הגר"י צוק"ל, ועוד שכן יש לבדך, אבל זה רק לבני אשכנז, ולבני ספרד איי"צ לבדך על החרוה, וכיון שכל הספק הוא לבני ספרד זו עצה נפלאה, ומורנו הרב שליט"א נתנה מפקד זה [ובעניין ביטול מצוות ת"ת בלי ברכה"ת - ע"י בספר "דבר אברהם" (סי' י"ד, ט"ו, ט"ז, בעננה לשאלת מרן הגר"י וסרמן זצ"ל מהגמרא ברכות ט"ו וספר "ברכה משולשת" לרבינו הרא"ש שם, ומסקנת שניהם שמקיים מצוות ת"ת, עיי"ש, ואכמ"ל).**

ט"ז. הל' תפילין - להלביש תפילין לאדם שמחוסר הכרח ל"ע, ותפילין שנפלו בנרתיקן.

שאל אותי השבוע ידידנו הרב ישראל שאר אילוז שליט"א: ישנו יהודי שמחוסר הכרח ל"ע, ושואלים האם יש עניין להלביש לו תפילין? **התשובה היא:** **בזה גידול: בפרקים 1001 ודומה לצידון הקהוזה"ה והתור"י** בעניין שלחיות, **דשם מיירי על אדם שולבש לחברו, והבן]** ונראה לי שהתפילין על ה' להלביש לו תפילין הוא י"ש ניהתי או זכות גדולה לרפואתו, עוד הוא שאל: אחד נפלו לו התפילין עם הנרתיקן שלהם הגדול, מה הוא צריך לעשות? **והשבתיו:** **כתב המ"ב** שמי שנפלו לו התפילין בלי כיסוי, יש לו להנעתות יום אחד כדי מן שפלו לו ס"ת, ואמרו לי **מרנ הגר"י"ש פירש צוק"ל בעל "אבן שיראלי" ויבליטא"י מרן הגאון ר' עזריאל אייערבעך שליט"א** שכיום שדורות חלשים וזה יפיער לו שפלו לו תפילין בגדקה כגדן מותר ליהן, ויש סעודות זולות, כגון לתת צדקה בשווי של שני מנות פלאפל זול, **אמנם שנפלו עם כיסוי כתב המ"ב** שיש לתת צדקה, ולא כתב שיעור, ונראה לי שבהכ"ז שנפלו עם כל הכיסויים ועם הנרתיק אף צדקה איי"צ לתת, ואם רוצה לחדר ייתן פרוטה לצדקה.

י"ז. את השבועות - האם צריכים לאכול את מאכלי החלב בתליל הסעודה דווקא?

שאל אותי השבוע ב"ה המערבי" ידידנו הרב דוד יוד שיח"י: האם יש לאכול את מאכלי החלב של שבועות דווקא בתוך סעודת פר? **והשבתיו:** **שמעון מדבר הרמ"א (ס' תצ"ז)** שמביא ענין אכילת מאכלי חלב בבת השבועות, כיון שיש לחלב בין אכילת חלב לבשר, ולהבית פת חדשה, וזה יהיה זכר לשלם הלחם, **[וכבר דקדקנו בזה פעמים רבות:** אי"כ שיכתוב להביא ב' לחם? **וכמו ששואל הבה"ח יוסף אריה חסיד שיח"י, ונ"ל** שאל היהמנח להביא שני לחם, היה נראה מנבוא דקדיש בחוף, כיון ששולחנו של אדם דומה למזבח, ודומה לכימה דלעיל סי"ז), ויש לתרץ עוד, ואכמ"ל] ואי"כ משמע מונח שהמנהג הוא לאכול בתוך הסעודה, וכן נהגו רבים, ונהגו לעשות סעודה אחת בשבית, ואחת חלבית, אמנם יש שנהגו לאכול מאכלי חלב בקדוש וכדו' וסמכו על הטעמים האחרים, שכבר הארכנו בהם, ואכמ"ל.

י"ח. ה' שזנכה לכל הברכות ברוחניות ובגשמיות, "ושעוהת מקיפות" לכלל ולפרט, אמנ'.

מרן הגאון ר' משה הלוי שרשי"ל שליט"א **ר"י סלבודקה ברכינו על השיעור אור ליום ה' ט' סיון תשפ"ה בחמימות רבה ובלחצתי די, ואמר לי שיהיה המשך הרבנות בידו ועוד.**

הוספת לשיעור הקודם (325) שמורנו הגאון ר' שמואל הלוי רוטמן שליט"א שאמר לי בליל ש"ק נשא תשפ"ה: **הדברים נפלאים ביותר! ויש לי להוסיף:**

- בעניין **מה שביארנו על:** "קו ירוק מחדש חדשים" - נראה לבאר עוד בס"ד עפ"י "תיקוננו זוהר" **על מה שאמרו חז"ל:** "אסתר ב'קרוקוה הייתה וחוט של חסד שמורנו עליה" והיינו שלבן רומן על רחמים, ואדם רומן על דין, וירוק הוא שילוב של דין ורחמים, והוא בחינת: "ממלכות" שהוא אמצע, ונטה לצד חסד, וזהו: "וחוט של חסד משוך עליה" וא"ה, וזה מה שאמר הכתוב: "ותלבש אסתר מלכות", והבן, וזה גם בחינת חזותי זצ"ל, וזהו: "מחדש חדשים" היינו קידוש החודש עפ"י הל"ע הלכנה, שהלכנה היא בחינת מלכות, והבן.
- בעניין **"גם זו לטובה" ו"כל דעביד רחמנא לטב"** - יש לבאר גם עפ"י הג"ל שהם שני בחינות דיים"ר רומן על יסוד, ויכל"ר רומן על מלכות, והבן.
- בעניין **מה שביאר מורנו רה"י הגאון ר' אהרן יונת שליט"א בגמרא סוכה (כ"ח) וב"ב (קל"ז):** "ע"י הפזרה היה נשרף" **יש אש רוחנית - קשה:** א. מה יאמרו תוס' שהבינו שזה אש כשפוטנו: ב. וכי ר' עקיבא במדבר דע עזאי לא ידע דבר זה? **ומה שהקשה** אי"כ למה פירש שר"י כן? **נראה לומר** שישנן שכתבו שהעוף היה נשרף, וממילא הבין שר"י שזה בגלל שאם מלאכים, ודבאלו הכי היה נשרף גם למשה לו רק העוף, והבן.
- בעניין **הרמת הידיים בעת נשיאת כפים -** לכאורה איי"צ קשור לדברי ה"בית הלוי" **דשם מיירי על הכהנים עצמם,** וכאן אין המצוה על האיש לצאת במצווה כי"ש, אלא יש דין על הכהנים לבדך, וגם לפי החרדים **(הנזאב בבית"ל יוש סי' קכ"ח)** איי"צ קשור לשמע כעוה"ה, והבן, ומרן הגר"ח קניבסקי צוק"ל **מביא ברישומותיו שמרן החזו"א זצ"ל פלגי על החרדים** עיי"ש.
- בעניין **פסול הבן כשאביו פסול - יש דבר אחד הכרחי בזה וזה ההלכה בהל' קה"ת:** אם הבן שרר ודאי שגם האב שר.

הוספת לשיעור הקודם (325) מידידי הגאון ר' רחמים מזרחי שליט"א שאמר לי בימים ב' ג' י"ג - י"ד סיון תשפ"ה: **הדברים ערבים ומתוקים מדב"ש: ויש לי להוסיף:**

- בעניין **"קו ירוק" - יפה כתבתם - ויש לי להוסיף** שבתיקוני זוהר מביא עוד שמקו זה יוצא חרב דמלאך המוות, ואכמ"ל, עיי"ש.
- בעניין **הפסע הנפאל על שמואל הנביא זצ"ל והקושיא א"כ סם כמשה רבינו ע"ה:** **יש לבאר עוד עפ"י הגמרא בסוכה (כ"ח), ב"ב (קל"ז):** **על תלמידיו הלל חזק ע"ה:** "יראויים" שתרשה עליהם שכינה כמשה רבינו ע"ה, ואי"כ יש דרגה של אדם שראוי להיות כמשה רבינו ע"ה, ואילו זה "שיקולי" דשמואל, היינו שהיה ראוי להיות כמותו, והבן.
- בעניין **השאלה האם יש מ"ס טביל בל יודי היתר רק רטובה שפסקתים שיטבול ענית בלי ברכה** **ג"ל שיכול לטבול בברכה, שהיה גם ל"ז אין כאן "אוד אסיק" שהיה לא היה במים כלל.**
- בעניין **שאלת הבה"ח אלעזר וסמיון שיח"י** **מבד"י יעקב:** **האם כשיירדו ישראל מהר סיני היה מותר להם לאכול חלב כשהיו בשריים כד"ר כי הם היו גופות חדים - ג"ל עפ"י המ"ב שבהאנים (ס' תצ"ז)** שכשיירדו היה צריכים להכשיר ליהם, שגם היו צריכים להרחיק בין בשר וחלב, וממילא פשוט שהיה אסור להם לאכול והיה עליהם להמתין, וזה שאלה יפה!
- הגה"צ אב"ד קרית יוצינץ ב"ב בנו בכורו של כ"ק מרן האדמו"ר ר' ישראל מרדכי"ש לרפוא"ש ונכדו של הרה"ק "אהבת ישראל" זצ"ל המונא בגנילוהו די ברכני אור ליום ד' ט"ו סיון תשפ"ה כאן בירושלים בלחצתי די בחמימות.
- הגיוילנו נודב ע"י ידידנו היקר ר' אברהם הל' ששיח"י לעי"נ: אביו אסלן יהודה בן מלכה ואברהם ז"ל, אמו ר'גינה בת רוחמה ומנשה ע"ה, אחיו יצחק בן ר'גינה ז"ל, אחותו מלכה בת ר'גינה ע"ה, אחותו אסתר בת ר'גינה ע"ה, אחיו נחמן ז"ל בן רות ורפאל שיח"י, ת.ת.צ.ב.ה.
- הגיוילנו נודב ע"י ידידנו היקר הבה"ח שלמה זלמן ויכסלבוים שיח"י, להצלחתו.